

Minjastofnun Íslands

SÆDÍS GUNNARSDÓTTIR

MINJAVÖRÐUR
NORÐURLANDS EYSTRA

Minjastofnun Íslands

www.minjastofnun.is

Tók til starfa 1. janúar 2013

Varð til við sameiningu Fornleifaverndar ríkisins og Húsafriðunarnefndar ríkisins.

Fer einnig með málaflokka sem áður heyrðu undir Safnaráð og varða flutning menningarverðmæta milli landa

Annast stjórnsýslu minjavörslu í landinu í umboði umhverfisráðherra

2012 Lög um menningarminjar

Núgildandi lög

Ný stofnun Minjastofnun
Íslands

Fornleifanefnd og
Húsafriðunarnefnd verða
ráðgjafandi nefndir

Friðhelgunarafmörkunum
breytt

Hundrað ára reglan enn í
gildi og tekur nú líka til
byggingararfs

Öll hús sem voru friðuð
fyrir gildistöku laganna
teljast friðlýst

Öll hús reist 1925 og fyrr
er umsagnarskyld

Skráningarreglur vegna
framkvæmda og
skipulags gerðar skýrari

Hlutverk Minjastofnunar Íslands

Stofnuninni er ætlað að stuðla að verndun menningarminja og að tryggja að íslenskum menningararfi verði skilað óspilltum til komandi kynslóða (1. gr. laga nr. 80/2012)

Tækin sem hún hefur til að ná því markmiði sínu eru m.a.:

- Stefnumótun í minjavernd
- Leyfisveitingar
- Umsagnir
- Friðlýsingar og friðanir
- Sjóðir
- Umsjón/eftirlit
- Fræðsla

Vestfirðir

Inga Sóley Kristjónudóttir
(S: 8986630)

Norðurland vestra

Guðmundur Stefán Sigurðarson
(S: 570 1322)

Norðurland eystra

Sædís Gunnarsdóttir
(S: 570 1315)

Austurland

Þuríður Elísa Harðardóttir
(S: 570 1310)

Vesturland

Magnús A. Sigurðsson
(S: 570 1312)

Suðurland

Uggi Evarsson
(S: 570 1316)

Reykjavík og nágrenni

Henny Hafsteinsdóttir
(S: 570 1311)

Reykjanes

Þór Hjaltalín
(S: 570 1314)

Stefnur

Menningararfurinn – stefna
um varðveislu og aðgengi
samþykkt nú í júní 2021

Verndun fornleifa og
byggingararfs (stefna í
vinnslu)

Leyfisveitingar

MINJASTOFNUN SÉR UM
LEYFISVEITINGAR FYRIR
ALLAR
FORNLEIFARANNSÓKNIR
Í LANDINU –

Friðun og friðlýsingar

Friðlýstar fornleifar - njóta meiri verndar. Það er flokkur sérstaklega mikilvægra minja og þær hafa 100 m friðhelgi. Strangari kröfur gilda um rannsóknir á þeim og alla umgengni

Hundrað ára reglan: Öll mannvirki 100 ára eða eldr, sem og minningamörk njóta sjálfkrafa friðunar og hafa um sig 15 m friðhelgi sem má ekki raska án leyfis Minjastofnunar Íslands.

Friðun og friðlýsingar

Friðlýst hús – sérstakur
verndarflokkur

Aldursfriðuð hús 100 ára
regla

Umsagnarskyld hús

Arkitektar á húsasviði veita
ráðgjöf og leiðbeiningar

Yngri minjar

- Herminjar
- Bensínstöðvar
- Sundlaugar

Umsjón og eftirlit

Fylgjast með smærri framkvæmdum

Friðlýstar fornleifar

Skilti og merkingar

Fræðsla

Íbúafundir

Stjórnálamenn

Reglulegir fundir t.d. Með RARIK

Minjar í hættu

Umsagnir

- Skipulagsmál
- Byggingarleyfi
- Framkvæmdaleyfi
- Skógrækt
- Línu- og strenglagnir
- Endurheimt votlendis

Sjóðir

FORNMINJASJÓÐUR

HÚSAFRÍÐUNARSJÓÐUR

VERNDARSVÆÐI Í BYGGÐ

Verndarsvæði í byggð

Verndarsvæði í byggð er afmörkuð byggð með varðveislugildi

Markmið að stuðla að vernd og varðveislu byggðar sem hefur sögulegt gildi.

Byggð innan:

þéttbýlis

byggðarkjarna utan þéttbýlis.
Samstæða mannvirkja utan þéttbýlis sem mynda byggðarheild

LÖG UM VERNDARSVÆÐI Í BYGGÐ
nr. 80/2015

TILLAGA AÐ VERNDARSVÆÐI - FERLIÐ

- Sveitarstjórn á að meta að loknum sveitarstjórnarkosningum hvort ástæða sé til að undirbúa tillögu að verndarsvæði.
- Ef sveitarstjórn ákveður að gera það er unnin tillaga.
- Þegar tillaga að verndarsvæði liggur fyrir frá hendi sveitarstjórnar verður hún kynnt íbúum með auglýsingu og þeim gefinn kostur á að koma með athugasemdir.
- Eftir að tillaga að verndarsvæði, samþykkt af sveitarstjórn, er send til ráðherra
- Ráðherra ákveður hvort byggð verði gerð að verndarsvæði á grundvelli tillögu sveitarstjórnar. Ákvörðun ráðherra um verndarsvæði er birt með auglýsingu í stjórnartíðindum.

Áskoranir

FRAMKVÆMDIR

FERÐAMENN

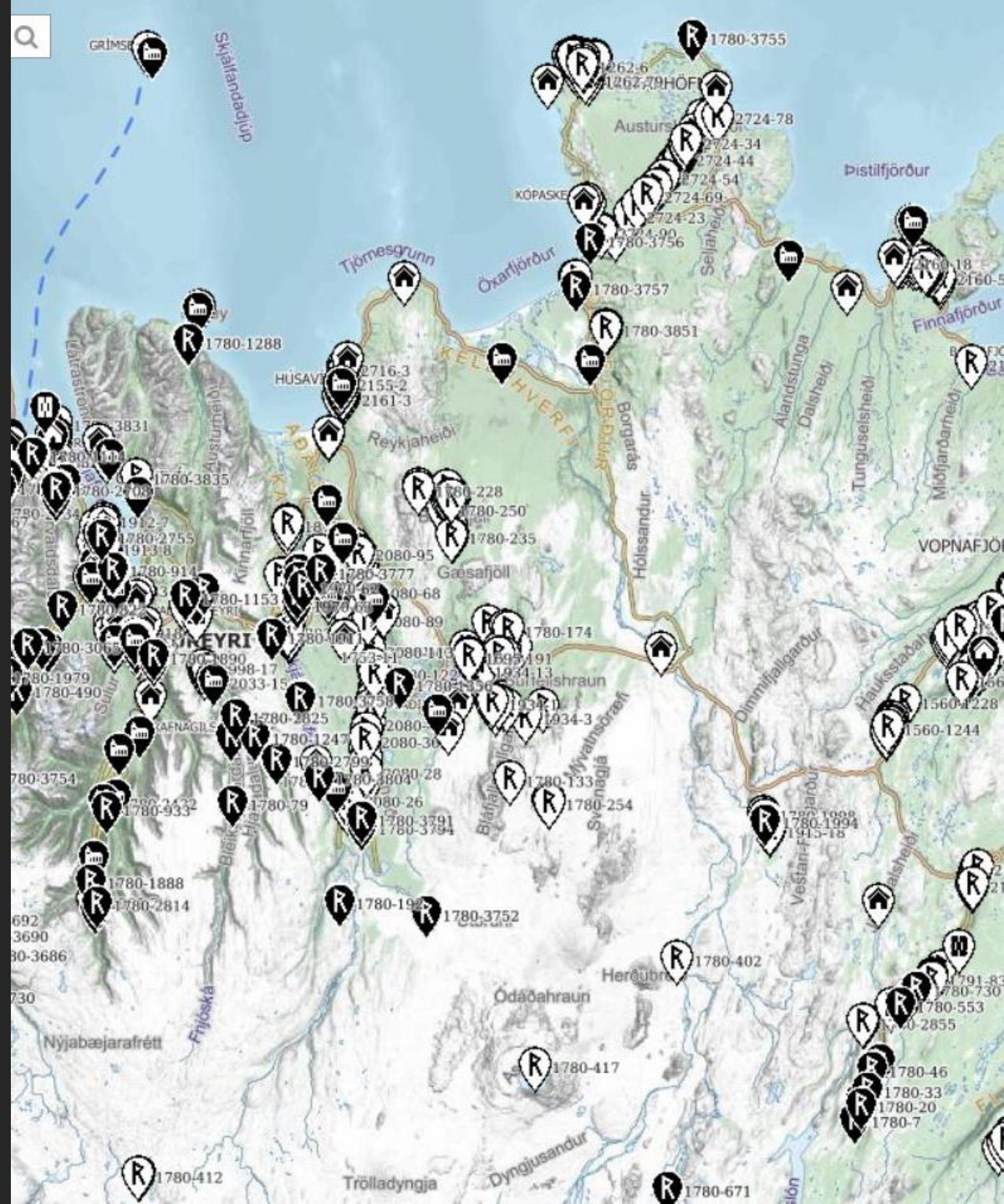
LOFTSLAGSBREYTNAR

Fornleifaskráning

Með lögum um menningarminjar nr. 80/2012 er skylt að skrá fornleifar, hús og mannvirki áður en leyfi er gefið framkvæmda og í tengslum við skipulagsgerð.

Tilgangur að tryggja verndun menningararfsins

Auðveldar bæði sveitarfélögum og Minjastofnun að móta stefnu í minjavörslu

Framkvæmdir

Framkvæmdir sem fela í sér jarðrask

- Byggingarframkvæmdir
- Virkjanaframkvæmdir
- Strenglagnir

Fornleifar, hús og mannvirki í hættu

- Niðurrif húsa
- Rask á fornleifum

Ferðamenn

Aukin umferð getur valdið skemmdun umhverfis minjastaði

Sumir minjastaðir ekki gerðir til að taka á móti fólki

- Þingey ?

Vanþekking og vanvirðing

- Steinar fjarlægðir úr vörðum
- Minjastaðir nýttir sem salernisstaðir

Jákvætt en þarf að stýra og fræða fólk

- Vinna í samráði við fagfólk við slíka staði
- Margar spennandi lausnir í boði

Uppbygging minjastaða fyrir ferðamenn

Myndirnar sýna gott dæmi en þar má sjá standsetningu Steinhellis undir Eyjafjöllum

Minjastofnun hefur unnið að verkefnum og sótt um styrki í gegnum landsáætlun um uppbyggingu innviða til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum.

Tvö verkefni verið í gangi á NA landi:

- Gásakaupstaður
- Hofstaðir

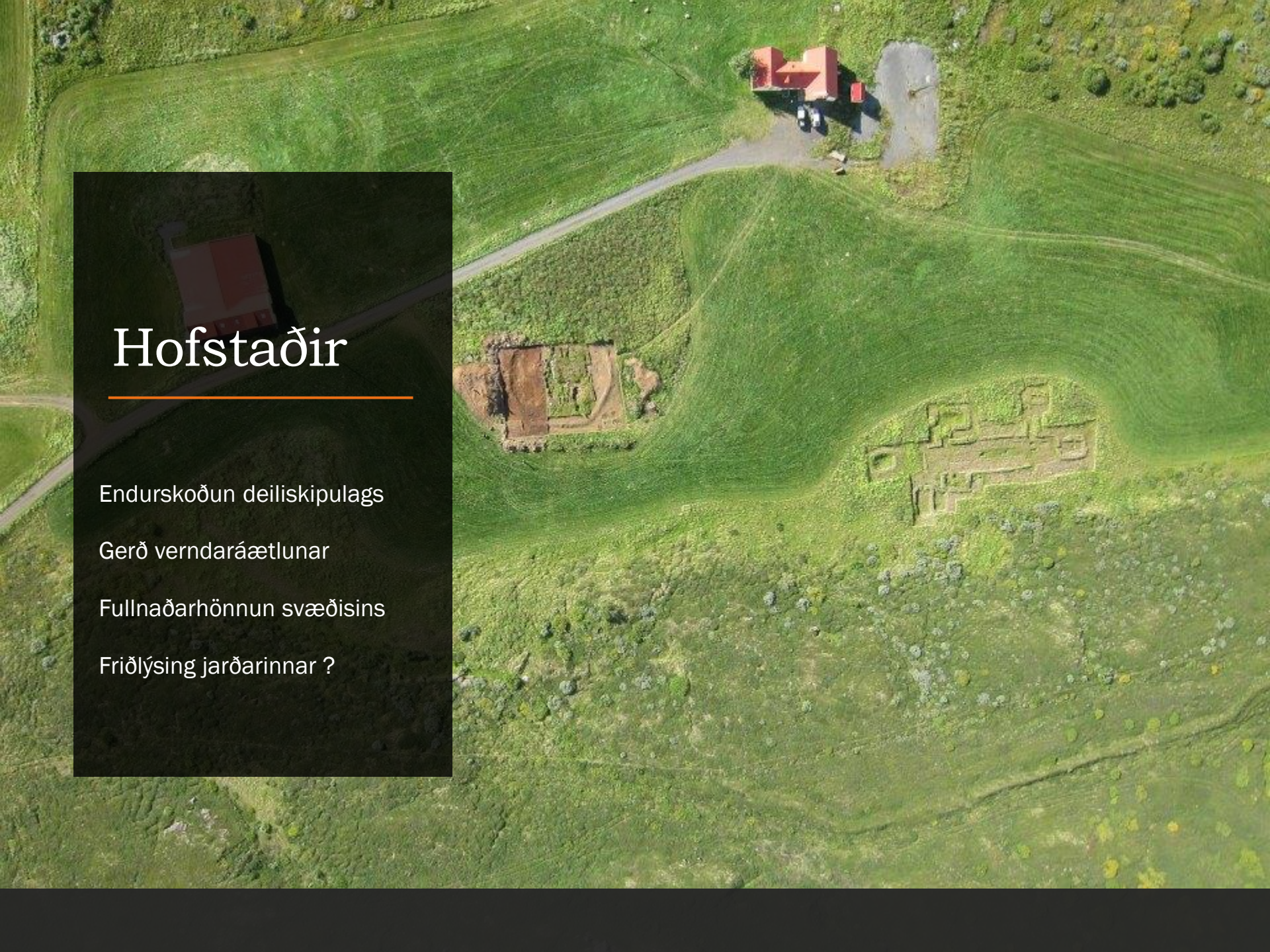
Gásir

Deiliskipulag af svæðinu

Gerð verndaráætlunar

Fullnaðarhönnun svæðisins

An aerial photograph of a green landscape. In the upper right, a red building with a flat roof stands next to a paved area with a few cars. Below it, a dirt road winds through the grass. In the center-left, there are ruins of a stone building. To the right of the road, there are more extensive ruins of a larger stone structure, possibly a church or manor house, with multiple rooms and a central tower-like structure. The terrain is covered in green grass and some low-lying shrubs.

Hofstaðir

Endurskoðun deiliskipulags

Gerð verndaráætlunar

Fullnaðarhönnun svæðisins

Friðlýsing jarðarinnar ?

Minjastofnun
Íslands

Hólsstígur

Presthólar ↔ HÓLL

u.þ.b 30km

— Atlaskort

Uppmælingar

• Vörður

— Hólsstígur

— Óljós slóði

0 1 2 3 4 5 km

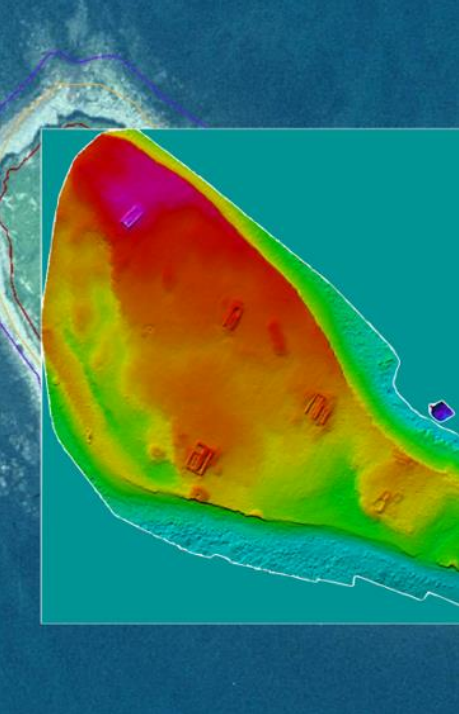
Byggðaáætlun B16

Bakkafjörður

Kúvíkur

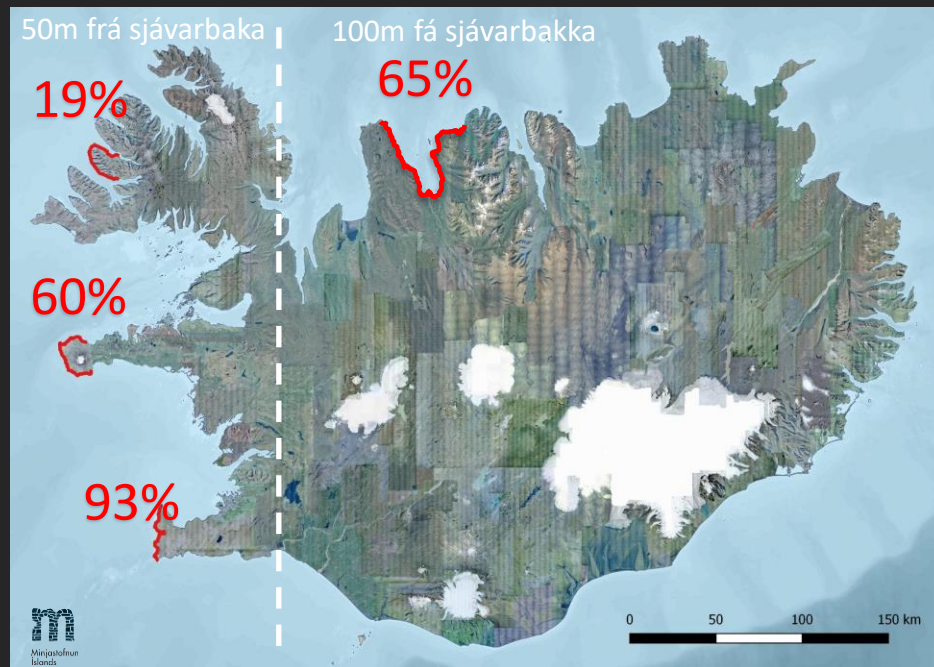
Hólsstígur

Grímsey ?

Menningarminjar og náttúruöfl

- Strandminjar í hættu - átaksverkefni í skráningu og eftirliti með strandminjum landsins fékkst peningur til eins árs.
- Adapt Northern Heritage - Aðlögun menningararfs á norðurslóðum að loftlagsbreytingum

An aerial photograph showing a vast, dark, and textured lava field on the left side of the frame. To the right, there is a green, grassy area with a small body of water and a few buildings. In the center, a large, irregularly shaped enclosure is built with low stone walls, containing several smaller rectangular sections. A dirt road or path leads from the bottom left towards the enclosure. Two vehicles, a white car and a blue van, are parked near the entrance of the enclosure. The text "Takk fyrir" is overlaid in the center of the image.

Takk fyrir